

Gottland nabízí zpytování svědomí

Dramatizace **Szczygielovy** knihy se na jevišti velmi povedla

**ohlédnutí
za divadelní premiérou**

Ostrava – Předlohu polského autora Mariusze Szczygiela *Gottland* s podtitulem „Kdo neskáče, není Čech“ se do jevištního tvaru rozhodli převést dramaturg Marek Pivovarov a režisér Jan Mikulášek. Výsledek v podobě divadelní inscenace činohry Národního divadla moravskoslezského patří k tomu nejlepšímu, co probíhající divadelní sezona v celé České republice nabízí.

Když na začátku představení přicházejí na scénu herci – jeden po druhém oblečení do jednobarevných hnědých kostýmů –, pohybuje se sice každý vlastním osobitým způsobem, zároveň však na jevišti vyrůstá konformní masa a zmanipulovaný dav. Pomalu se začíná odvíjet pánoptikum století českého národa. Vše je postaveno na základě mediálního obrazu, ale Češi jsou zde viděni zvenčí, pohledem cizince nezátíženého sounáležitostí s národem. A český národ sám tu není podán ve zrovna sympatické podobě, nicméně vše, co je zmíněno, je nahlíženo ne se zlobou, ale spíše se sarkasmem a laskavou ironií... Mikuláškův úhel pohledu je zároveň obžalobou i obhajobou, ale nechybí ani odpuštění.

**MARIE LOGOJDOVÁ (v popředí) v Pivovarově a Mikuláškově dramati-
zaci knihy Gottland Mariusze Szczygiela.** Foto: Radovan Štastný

Obrazy a postavy z novodobých dějin

Když se odehrává příběh Marty Kubišové a Heleny Vondráčkové, začíná vše vzájemným přátelským souzněním obou zpěvaček v šedesátých letech minulého století. Když se však na jevišti zestárně hvězdy fackují v rámci soudního procesu probíhajícího dnes, jsou obě postavy

zdvojeny a kolem znepřátelené dvojice prochází jejich obraz z mládí, Helena a Marta ruku v ruce. Tohle z nás udělala doba – říká režisér. Je to jeden z nejsilnějších okamžiků inscenace. Protože na vlastní proměně se v této silné chvíli podílí nejen vnější okolnosti, ale i vlastní charaktery, jak už to v životě bývá. Názvy ostatních příběhů napoví, o čem to všechno je:

Dvacet let svobody, Náš zázka-
zník, náš pán, Anticharta
Baťa aneb Valašská epopej,
Stalinův pomník v Praze, Lí-
da Baarová, Normalizační
večírek, Neudělejte ze mne
blázna.

Mezi postavami na jevišti se objeví mimo jiné například Joseph Goebbels, Milouš Jakeš, Tomáš Baťa, Ljuba Hermanová, Adina Mandlová, mluvčí Václava Klause a samozřejmě Karel Gott.

V davových scénách herci vytvářejí obraz společnosti v jejich proměnách v toku času, a je zde také několik velkých hereckých příležitostí v podobě rozsáhlejších monologů, mezi nimiž vynikají Petr Houska coby Soumen, David Viktora jako Karel Gott, Miroslav Rataj hrající Tomáše Baťu, Anna Cónová v postavě Magdy Goebbelsové, Gabriela Mikulková jako Lída Baarová coby milenka Goebbelsova. Vrcholem inscenace pak je monolog Lídy Baarové přijíždějící do Československa po roce 1989 v podání vynikající Alexandry Gasmákové.

Představení je mimořádně zábavné, a to navzdory tomu, že chvílemi mrazí. Režisér Jan Mikulášek opět potvrdil, že je jedinečnou režírní osobností, a činohra Národního divadla moravskoslezského má v repertoáru skutečný skvost. **(Ivs)**